

Pentsioak: neoliberalismoaren gezurrak

ERRETIRO ADINA atzeratzeko proposamena, funtsean, datu demografiko batean oinarritzen da, hau da, gazte eta adineko pertsonen proportzio aldaketa: demografiak behera egin du, beraz, gero eta urriagoa izango den gazte taldeak gero eta ugariagoa den adineko taldearen pentsioak mantendu beharko ditu, eta pentsio sistema hori bideraezina da.

Zientzia demografikoaren aterki pean eskainita, argudioak erantzun ezina dirudi, hala da eta listo. Baina kontua da ez pentsioen gaia, ezta gizarte eredia ere ez direla demografia edo bestelako zientzia "erantzun ezinen" menpe, eta zientziaren batek zerbait esan badezake gai horiei buruz, hori zientzia politikoa dela; hau da, ez dagoela determinismorik eta kontu horiek gai politikoak direla, eta erabaki politikoaren menpe direla. Neoliberalismoak aurkezten duen egia, azken finean, klase aberatsenari mesede egiten dion egia da, berau bere burua sozialistatza jotzen duen gobernu batek aurkezten badu ere.

Argudio demografikoa. Gaia ez da "gazte gutxi zahar asko, beraz bideraezina". Gaia da ea zenbat jende ari den lanean eta, beraz, gizarte segurantzara zenbat diru sartzen den. Nola aurkeztu liteke arazo hau gai demografiko gisa, gaur egun Espainian langabezi tasa ia %19koa denean edota emakumeen %54 baino ez (Suedian %87) dagoenean lan merkatuan? Langabetu horiek lan eginez gero eta emakume langileen ehuneko Suediakoa balitz, Espainian 10 milioi langile gehiago izango lirateke, eta ez legoke pentsio arazorik.

Produktibitatearen hazkundera. Pentsioena demografiarekin baino ez da lotzen, urte batzuetara emango den ustezko langile kopuruaren jaitziera giltzarri dela aipatuz, baina

aipatu gabe denbora horretan Barne Produktu Gordina (BPG) ere asko haziko dela. Ez da aipatzen, halaber, teknologiaren garapenak, lan-indarra ere etengabe ordezkaten duela: hau da, pertsona gutxiago lanean, baina produkzio handiagoa. Hona adibide bat: irudika dezagun BPGaren %1,5eko hazkundera dagoela batez beste 2060. urtera arte. Modu horre-

Azken 30 urteetan ere produkzioa asko handitu baita, baina aberastasuna ez da ondo banatu, lan errentak txikituz eta kapital errentak handituz. Gizarte segurantzaren ondo elikatzeke, ondo banatzea funtsezkoa da

tan, 2060an BPGa 2007an baino 2,23 handiagoa litzateke. Horrek esan nahi du 2007ko BPGaren balorea 100 bada, adibidez, 2060an 223 litzatekeela. 2007an pentsioetara BPGaren 8,4 bideratu zen, beraz, eta ez pentsionisten multzora 91,6. Irudika dezagun orain 2060an 223ren %15,1 bideratzen dela pentsioetara, hau da, 33 pentsionistentzat eta 192 ez pentsionistentzat (2007ko 91,6 haien bikoitza baino gehiago). Jakina, hori gero ondo banatu behar da, azken 30 urteetan ere produkzioa asko handitu baita, baina aberastasuna ez da ondo banatu, lan errentak txikituz eta kapital errentak handituz. Gizarte segurantzaren ondo elikatzeke, ondo banatzea funtsezkoa da.

Argudio hauek Vicenç Navarro Kataluniako ekonomialariaren webgunetik hartu ditut. Hauek eta beste asko ere jorratzen ditu bere gune

horretan (<http://www.vnavarro.org>), bai pentsioei buruz eta baita beste gai askoren inguruan ere. Ikuspegi neoliberalak eraikitzen dituen egi oso horiek txikitzen ditu bata bestearen atzetik, eta oso modu pedagogikoan gainera.

EUSKO LEGEBILTZARRAK Egunkaria auziko auzipetuei elkartasuna erakustea eskatzen zuen, besteak beste, Aralarren eskaerak. PSE-EEK, eskaera hori aldatu eta, Egunkaria auzia behin-betiko itxi dadin eskatu du, baina itxi fiskalak eskatzen duen norabidean, hau da absolutioarekin. PSEk uste badu Egunkaria auziko auzipetuak errugabeak direla, gaitza da ulertzea zergatik ukatu elkartasuna eskubideen ikuspegitik Estatuak horren gaizki tratatu dituen pertsonen. Hauek ere biktimak dira, baina Estatuarenak. Bistan da, eta gaur egun inoiz baino gehiago, biktima maila desberdinak direla.

Edozein eratan, oso berandu badator ere, positiboki baloratu behar da PSE-EEK bloke gisa Egunkaria auzikoak errugabetzat jotzea eta haien zat absolutioa eskatzea. Kasu honek, dena den, berriz ere argi adierazten du Eusko Jaurlaritzak PPrekiko duen menpekotasuna, batez ere zenbait gaitan. Duela gutxi Blanca Urgell kultura sailburuak agiria atera zuen, adieraziz, bera ere auzia behin-betiko ixtearen aldekoa zela, baina aditzera eman gabe zein zentzutan eta errugabetzat jotzen dituela azpimarratu barik. Argi da, PSE-EEK talde gisa eska dezake Egunkariko auzipetuen absolutioa, baina herritarren zaintzaz eta babesaz arduratu behar duen Eusko Jaurlaritzak ez, ezta gobernu horretan teoriarik kultur eragileekiko babeserakutsi beharko lukeen eremutik ere.